

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԵ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 15 ՃԻԻՄԱ ԻՐԹԷՍԻ ԱՌԵԱՄ

ՆԻՄԵՐՈ 176

Մանգրամի Էֆեմար հափթատա 6 եանի սենետե 300
նիւթե վերելիկ, սենետի գրգռեթի, բաթա փարաթ տախի
իլինտե օլարագ, 200 դէ՝ օլուկ, ալթը ալթը 100 դէ՝ օլա-
րագ, վե նիւթե սի տախի 50 ար փարաթաթըլաճագ տըր :

Իլանտըն պէճեր սաթըլը իշին, պի-
րինճի տեֆատա 5, իրինճի տեֆատա 2,
վե իւլինճի վե սայիր տեֆալարտա 1
էր զուրուշ ալթնաճագ տըր :

Մէթուկ վե սայիրէ, Պէյ-օղլունտա տօղլու-ե տա-
467 նիւթե օլու խանտե ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱԼՏ Թաղա-
նետինտե, Կարապետ 3. Փանոսեանէ կենտերիլեճէ տըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՅԻՐԷՅԵ

Պու սապահ քի չոգան Մանգու մէմիպտե,
Մեմլեթեթէն պէյի բրէնա Շարլը հազ-
րեթլերինին, վարնատան իսթանպօլա
մուվասեթեթի իլե, հուգուրի չեվթեթ-
մեվթուրի հազրեթի փատիշահիյե գա-
պուլիյեթիին, վե Պապը-ալիյե ազիմեթ
վե ապտեթինի պիլտիրմիշ իտիք. իմտի
շիմտի տախի, բրէնսի միւշարիլէյին
Պիւթրէչտէն չոգարագ վարնաեա գատար
կեիլէրի հիքեայեսինի պէեան իտերիգ :

Միւշարիլէյին հազրեթլերի ալաֆ-
րանկա թըշրինի եվլէլին 21 ինճի, եանի
կեչէն բազար կիւնիւ, ումումէն սաս-
քիրի մուլայեչէն իթտիքտէն սօնրա, սա-
ալթ իւշտե եօլա չոգմըշ, վե կիճէնին
նրաֆընտա Եեր-կեօյիլէյ վասը օլմուշ,
ֆերտասը կիւնիւ օրատա գալմըշ, վե
սալը սապահըսը սաաթ սէքիլ պուշուգ-
տա թուշտան պու թարաֆա կեչմէթ
իւզրէ իսկէլէյե ինմիշ տիր :

Թուշտա վիլայեթի վալիսի Միտհէթ
բաշա հազրեթլերի թարաֆընտան կեօն-
տերիլէն բօլթիգա մեմուրու Օտեան Գ.
Եֆէնտի, բրէնսի միւշարիլէյին պերայի
իսթիգալ օրատա գարշըլամըշ, վե սա-
աթ տօղլուգու գըրգ տագըգա կեչերէթ,
րաքիպ օլտուգլարը վարօր Բուսմուգ բիշ-
կեահընա վասը օլտուգտա, օրատա պու-
լունան պիր գըթա Մեմլեթեթէն վարօ-
րունտան աթըլան 21 բարէ թօր իլե բը-
րէնսի միւշարիլէյին սեյամլանմըշ տըր :
Միտհէթ բաշա հազրեթլերի Բուսմուգ
իսկէլէսինտէ բրէնա Շարլը հազրեթլերի-
նի գարշըլամըշար, վե մուգիգալար չա-
լըմագտա օլտուգու հալտե, նե հրին գը-
երսնտա հարպ իւզրէ սըրաբա աիգիլմիշ
օլան ասկէլէրին եօնիւնտէն կեչերէթ,
հիւթիւմէթ սերայընա տախիլ օլմուշար
ալը :

Օրատա պուլունան գօնսօլար, վե
մեմուրինի Տեվլէթի ալիյե ըսմի խօշա-
մեթիյի իճրա իլէմիշէր տիր :

Պատէ հու պիր ազիմ գեեաֆէթ քե-
չիտե օլունմուշ, վե բրէնա հազրեթլերի
պատէ նուշ իտեճէկի սըրատա, « Մեմա-
լեթի մահրուսէյի Շահանեեե իւք տեֆա
օլարագ գատեմ պատթըլմը քէնտիմճէ
պիր իգպալ աաա իլէտիկիմտէն, թե-
զանիւտի Եօմր ու չեվթեթի հազրեթի
փատիշահի ազընա իւլու պատէյի նուշ
իտերիմ տեմիշ, վե Միտհէթ բաշա
հազրեթլերի տախի միւշարիլէյին սաղ-
լըգլարը չեվգինէ նուշ իթմիշէր, վե
Մեմլեթեթէն պաշ վեքիլ բրէնա Կիգա
տախի, բաշայի միւշարիլէյին հազրեթլերի
աֆիյեթլերի չեվգինէ պատէ նուշ իլե-
միշ տիր :

Սաաթ 11 1-2 տա բրէնա հազրեթլերի
Միտհէթ բաշա հազրեթլերի պերապեր
օլտուգլարը հալտե, տեմիր եօլ իսկէլէսինտէ
ինմիշէր, վե թեքրարէն 21 թօր աթըլ-
ուղը հալտե, մեքըիւր տեմիր եօլ գոււմ-
բանեասը միւտիրի Մ. Պարգէյ թարա-
ֆընտան խասսեթէն թեհիյե գըլընան
արապալարա, բրէնա հազրեթլերիյե մայ-
եթլերինտէ պուլունանլար սիւար օլ-
մուշար տըր :

Արապալար տեմիր եօլուն հէնուգ եա-
բըմագտա պուլունան մահէլինէ վասը
օլտուգլարընտա, սերտարը Էքրէմ Էօմէր
բաշա հազրեթլերի թարաֆընտան իւ-
սալ գըլընմըշ օլան եալէրի հարպլարը
բրէնսի միւշարիլէյին գարշըլաեարագ,
բաշայի միւշարիլէյին հազրեթլերինին
խասսեթէն քէնտի ֆայթօնլարըն կեօն-
տերտիքլերինի, վե Շուսմուտան կեչմէ-
թլերինէ արգուքէշ պուլունտուգլարըն
իլիտե իլէմիշ իստե, բրէնա հազրեթ-
լերի շու իքրամը գապուլ իտեմէեճէթ :

Լերինի մա թեազըիւր ու թեչէթիւր
պէեան իլէմիշէր տիր :

Ախշամըն սաաթ սէքիլինտէ միւշա-
րիլէյին հազրեթլերի վարնաեա վասըլ-
տուգլարընտա, գայիմագամը մեմլեթեթ
Ապուլըրուսման բաշա հազրեթլերի գար-
շըլամըշար, հիւթիւմէթ գօնաղընտա պիւ-
պիւլիւք գեեաֆէթ թեթիպ օլունմուշ,
վե պատէ հու օրատան գալգարագ, իւ-
ղէտտին նամ վարօրու Հիւմանուշա րա-
քիպ օլմուշար տըր :

— Պուրատա պուլունան սեֆարէթ-
խանէլեր թեթիլմանլարը, բրէնսի միւ-
շարիլէյին կիտերէթ ըսմի խօշամեթիյի
իլիտա իլէմիշէր տիր :

— Տիւնքի Լա թիւլըքիտէ շու աթի-
տեթի մեթթուկ օգոււնմուշ տուր :

Հանեա, 15 հոկ :

« Մահը հալին Գուշտա Մուսթաֆա
Նայիլ բաշա հազրեթլերի պիգաթ, 7
թապուրու Մըսըր ասկէրինտէն միւրեթ-
թեպ օլտուգու հալտե 16 թապուր ա-
սաքիրի նիգամիյե, վե 1200 նեֆէր տա-
խի պաշը պօղուգլարըն գօմանտաընը
տեր իւհտե իտերէթ, Աքինսե ազիմեթ
իթմիշ, վե Էսնայի րահտէ պիր չօգ մեվ-
գըլարը մուհաֆագա իթմիլէր նիյեթիյ-
լե, պիրէր պեօլիւք ասկէր իգամէ իթտիր-
միշ տիր : Վե օրատան տախի ասաքիրի
մեթթումէ, պիհազգ գօրպալարըն պիր
մեթթեգի միւհիմմ իթթիիսպ իթտիք-
լերի Լագօս իւլէլինտէ տօղլու կիթմիշէր
տիր : Վագըթ վագըթ գուհուրա կելմիշ
օլան Կիրիտ աթէչի իթթիլարընա, գա-
րիյեյի մեգպուրէ տայիմա պիր օճագ օ-
լարագ, տեօքիլէն գանլարա սեպէպիյ-
եթ վերմիշ տիր :

« Մահէլի մեգպուրտէ գօրպալար
թարաֆընտան իգհարը մուգալմէթ օ-
լունմասը իհթիմալտէն կեօրիւլիւշ ի-

սէտէ, մերգումեր ասաքիրին իւր ամէն-
լերի սէսին ալոր ամազ, էթրաֆը երեք-
սէք տաղար իլէ իհաթա օլունմուշ պու-
լունան, վէ պիր տար տէրէտէ վագը օլան
թերիսս Իւզէրինէ չէքիլմիլէր տիր:

«Մէզքիւր քեօյտէ քիմնէլէր պու-
լունմանըպ, գարըար վէ չօճուգլար Ըս-
ֆաքիանտ կէօնտէրիմիլ իտիլէր: Ֆէր-
տասը կիւնիւ, եանի անըն Աշմիտէ,
Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրի թէրրիս-
ս, Իւզէրինէ եթօրիւլիւ իթմիլ, վէ
զօրպալարը մուհասէրէ իտէլէք Ֆէրտա-
սը կիւնիւ ամալմանըն քէրտմիս նա-
հիլէսինէ կիրմիլ օլունմուշտան, իքի
եիւզ գատար ֆամիլեալարըն պիւլիլէ-
րի օրիւնլարըն թէրք իլէ կիսիպ իլհա-
լը իթ մաթ իթմիլէր, վէ րուհաթ տու-
բարաք քէնիլ իլէլիլէ մէշուլ օլմալա-
լընա միւստատէ օլունմուշտըն իսթիտա
հիլէմիլէր տիր:

«Մահը հալին 14իւնտէ, օլ սուլար-
տա գօլ կէզմէքտէ օլան նիւմալիլ նամ
գարօրու հիւմանտէն, Գանտիա իլէ Բէ-
լիմօ տարալնտա, Շիրատան կէլմէքտէ
օլուպ, վէ տէրունիտէ 17 նէֆէր բիւր
սիլահ ասիլէր իլէ 80 ֆըշը պարուլթ, 16
սանալ ֆիլիշէր, 40 գանթար տէօքիւլ-
միւլ գօլ րշուն, վէ պիր թագըմ տախի
քեաղըս, միւրէք քէպ վէ սայիրէ պու-
լունան պիր Եունան կէմիսինի էսիր թու-
թուպ գապթ իլէմիլ տիր:

«Նասըլէր սիդէ խապէր վէրմիլ ի-
տիմ, զօրպալար միւլ քիլ պիր հալտէ
պուլունմագտա իտիլէր, չէօյլէ քի հէր
կիւն զախիրէ վէ միւհիմմաթ զարուրէ-
թի չէքմէքտէ իտիլէր:

«Ալորըմ մալիւմաթա կէօրէ, զօր-
պալարըն պաշարը արասընանիֆագ տիւլ-
միւլ օլունմուշտան, չօգլարը տախիլ
տայիրէլի իթաաթ օլմագ իսթէտիքտէն
պաշգա, ամէն իթիլալ սէպէպիւ-
եթ վէրիպ, վէ քէօրիւլէմէքտէ օլան
ճէմիլէթ ամէնիտէ սուլի գաստ նի-
լէթի տախի կէօթէրմիլէր խէտէ, նէ-
թիլէսի նէտէ գալորընը խապէր ալա-
մամըլմ տիր:

«Պունտան իքի կիւն մուգատտէմ, Բէ-
րամիա էհալիսինտէն իքի քիլի Հանեաեա
կէլէրէք տայիրէլի իթաաթա տախիլ օլ-
մուշար տիր: Պունլար չօգ չէլէր նագլ
իթտիքտէն պաշգա, իլհարը իթաաթ ի-
տէճէլէրինի զօրպալար իլիտէրէք, քէնտի-
լէրինի թէլէֆ իտէճէլէրին տայիր զօր-
գուլար վէրտիլէրինտէն, կիլէնին գարան-
լըղընտա, վէ եաղմուրլար եաղմագտա իքէն
չէհիլէ ֆիրար իթտիլէրինի տախի պէեան
իլէմիլէր տիր: Մէրգումլար Մուսթա-
ֆա բաշա հազրէթլէրինտէն աֆլ ու
բուխաթ թահսիլ իտէրէք, ֆամիլեալա-
լընը կէթիլմէք իւզրէ Մալագանա ին-
մէքտէ իքէն, պէրապէրլէրինտէ պիր գա-

լը, վէ սէքիլ եաշընտա տախի պիր գըզ
պուլունտուղու հալտէ, գաթլ օլուն-
մուշ պուլունտուգլարընտան, տարարըն
սէրիլէրտէլէրի իլիլմիա ուղարտըլարը
զանըն գալիտէն պուլունմուշ տուր:

«Պիր պէօլիւք ապըլար Աեա գարիլէ-
սինի մուհասէրէ իթմիլէր, վէ օն տէօրթ
իսլամ գաթլ իախպ, վէ ալթը նէֆէրի-
նի տախի եարալամըլար տիր:»

—Քէպալիք մէզքիւր զագէթատա շու-
աթիտէքի մէքթուպ տախի օգունմուշ
տուր:

Պէյրուլթ, 13 հոկտ.

«Գարամ մէյտանտան չէքիլէլիտէն վէ
ճէպէլտէ ասայիլի հալ իեաաթ իտէլիտէն
պէրու, շանըն իթիլնտ պիր չէյ վու-
գու պուլմամը տիր:

«Ճօնիտէ պուլունան տաքիրի շա-
հանէ Պէյրուլթա անօնմիւլ, վէ մուհա-
ֆաղայի տայիլի էհալի քեալիլէն եթրի
Ժանտարմալարա իհալէ օլունմուշ տուր:

«Գարամ հագըրնտա հիլ պիր չէյ ի-
լիտիլմէքտէ օլմանըպ, վէ հէր նէ գա-
տար պիր արալըք, կիւեա մէրգում իլիլն
Եունան թօրաղընտ իլթիմա իթմիլ տիր
տէլի պիր թէվաթուր չըգմըլ իսէտէ,
սօնրատան ապը օլմալըք, վէ եիլէ ճէ-
պէլտէ օլուպ, չօգլուք եանաշըլմալ օ-
լան մահէլէրտէ նէտիմ տօսթլարը եա-
նընտա սագլը պուլունտուղու անլաշըլ-
մը տիր:

«Մուսթաֆա Բէսրուան տաղարը-
նա վագը օլան սէյեահաթըմտա ալորըմ
մալիւմաթա իսթիլնտէն, օրատա պու-
լունան Միլթիւլալիլէր իլէ Մարօնիլէրին
մէրգումա պուլթ կիպի թարընմագտա
օլունմուշտըն, վէ տայիմա հագըրնտա
մէտհ օլ սէնալէր օգունմագտա պուլուն-
տա գլարընա իսքեաթ օլմուշում տուր:

«Հալ պուլէր, մէրգումու սէվէնլէր
հէր նէ գատար չօգ օլուպ, վէ հէր նէ
գատար ճանտան սէվէլէր տախի, եէնի-
տէն պիր իլիլթիլալ տահա չըգարապիլմէսի
իհիլմալտէն տէլիլ տիր:

«Քէսրուան էհալիսի իւզէրինտէ, մէ-
տէնիլէթէ գարշը աշըր մէրթէպէ պիր
զըտտիլէթ կէօրիլմէքտէ տիր: Չէօյլէ
քի ապը օլալարտա եօլար եաբըմա-
սընը իսթէմէքտէ տէլիլ տիրլէր: Պուն-
տան իւլ օէնէ մուգատտէմ, Տափուլթ
բաշա հազրէթլէրի, Կագիլէ գատար
պիր արալա եօլու ինշապընը միւ-
րատ իթմիլ, վէ թէճիլպէսինտէ տա-
խի չըգըլմըլ իսէտէ, սայիր մահէլէրին
էհալիլէրինտէն պաշգա, էն զիեաաթ մէն-
ֆաաթընը քէնտիլէր կէօրէճէք օլան գա-
րիէլի մէզպուրէ էհալիսինտէն տախի,
վէ հէմտէ տահա զիեաաթ սուրէթտէ
օլունմուշտա հալտէ մալալիլթիլթ օլուն-
տուղունու կէօրտիւկիւնտէն, թէլէպ-
պիւսաթը մէզպուրէսինտէն սարֆը նա-

գար իլէմէեէ մէճպուր օլմուշ տուր:

«Պիր գաշ սէնէ ասայիլի հալ տէվաթ
իւզրէ պուլունտուգտան սօնրա, ճէպէ-
լին սայիր թարաթլարընտա շու նիլէթի
խայրիլէնին իծրասընա պաշանըլտըգտա,
պէլքի Բէսրուան էհալիսի մէնֆաաթը-
նը կէօրիւպ, վէ իպրէթ տարապ րուլի
մուվաֆագաթ կէօսթէրէճէք, վէ ճէ-
պէլ իլիլն տախի պիր սէրվէթ ու սէաաթթ
գարուսու աշըլա պիլսին:

«Սըհիլէ նէգարէթիլին էմրի մու-
ճիպիլմէ, իսկէնտէրիլէտէն Սիւրիաեա
կէլէն կէմիլէր օն կիւն գարանթիլնա պէք-
լէմէքտէ տիրլէր:

«Իթաաթա պաշ գօնսօրու Մ. Մաշ-
լիս պուլ կիւն Լօյտ գումանեաաթ վա-
թօրուլա իսկէնտէրիլէտէն կէլմիլ օլուն-
տան, գարանթիլնա պէլէմէքտէ օ-
լուպ, վէ մէմէքթիլմիլիլնա ախպ ու ի
թաաթ բէք Ֆէնա տուրլունլու գտա պու-
լունմագտա տիր:»

— Գօրէրա իլէթիլին Սըրպիսթանէ
միւսթէվիլ օլմամընտան տօրտըր, իաթ-
թը իսթիլեապ գալու խորընտա գարանթի-
նա ուսուլու իծրա իթտիլիլմէքտէ օլ-
տուղունու, պունտան մուգատտէմ եաղ-
մըլտըմ: իլէթիլմէզքիլէր լէհիւ համո
պէրու թարաթլարա սիրայէթ իթմէք-
տիլին միւնտէֆի օլմուշ օլունտան,
մէզքիւր գարուլարապի գարանթիլնա
ուսուլունու լաղվիլէ գօմիսիմը մախ-
սուսունտա գարար վէրիլէրէք, իլպա ի-
լուլուն օն սօգուղունմու կիւնիւ իծա-
լը իծրա օլունմուշ, վէ իլէթիլ մէզքիւ-
րէնին շու սուրէթլէ միւնտէֆի օլմաթ
շանանը թէլէքքիւր պուլունմուշ տուր:
Թոնա:

— . . . Խմրաղիր .
Կ. Պօլիս Պօյաճի-գիւղ 11 հոկ. 1866
Հանգուցեալ բարեյիշատակ Միսաթ
ամիրայի շնորհիւ գիւղիս մէջ բաւական
տարիններէ ի վեր հիմնեալ զպրոցը երբ
անցեալ տարի քայքայուելու վիճակի մէջ
էր, մէկ քանի ազգասէր անձանց աշ-
խատութեամբ մանաւանդ Թագլորեան
Միլտիլ աղայի եւ Գալբաթեան ճանիկ
աղայի ջանիւք 17000 զուրուշն չափ
հաւաքում մը ըլլալով՝ նորին վերանու-
րոգութեան ձեռնարկութիւն եղաւ:
սակայն եղած ծախսը 27000 զուրուշն
հասնելով հաւաքուած դրամը չ'կրցաւ
ամբողջ ծախուցը համապատասխանել:
վերոյիշեալ Ամիրայն իւր հիմնած զպրո-
ցին մատակարարութեան ծախուցը հա-
մար, 40000 զուրուշ կտակ մը ըրած ըլ-
լալով, թէպէտ նորին գործադրութիւնը
մեծ. վարդերէս. աղային ձեռամբ բա-
ւական տարիններ շարունակ կատարուե-
ցաւ. սակայն տարիէ մը ի վեր յիշեալ
մեծ. աղայն նոյն կտակը գործադրելէ
դադարելով զպրոցս անխնամ քնացած է:

ներ արդէն պատրաստի չեն։ Այո՛, այո՛, պիտոր գրութիւն վասն զի առանց խոստովանութեան թողութիւն չկայ, եթէ թողութեան կը ցանկանք, պարտական ենք նախ եւ առաջ ազգային յանցանքները խոստովանել, եւ մեր յանցանքներուն ամենէն մեծն այն է, որ մեր եկեղեցական ուխտը յետին անկարգութեան մէջն է, եւ մեք անտարբեր աչօք կը նայինք, առանց նոցա բարեկարգութեան եւ ուղղութեան ճարմը մտածելու։ Տգիտութիւնը, կուրութիւնը, մոլութիւնը, արծաթախրութիւնը, շահամոլութիւնը, փառասիրութիւնը արձակ համարձակ սրբաբաններ են մեր եկեղեցիներուն, սրբութեան սեղաններուն եւ մեր հոգեւոր փրկութեան ամրոցներուն մէջ, եւ մեք անզգայ սրտով եւ սառն աչքով կը նայինք սոյն ազգակործան աղետից վրայ, եւ զգացողներու եւ տեսնողներու զգացմունքն ալ կուզենք մեռցընել եւ աչքը մթութեան քողով փակել։

Սիմոնականութիւնը կը յախշտակէ ժողովուրդի իրաւունքը, ամեն չարիք ազգի գլխուն թափելով։ մինչեւ որ ժողովուրդ իր իրաւունքը սրբութեամբ ի գործ չը դնէ, իր անարժան եկեղեցականները չը պատէ, արժանաւորները չը քաջալերէ եւ հետ գնետէ չպատրաստէ, միշտ տառապանքներ եւ մեծամեծ միանակ պիտոր կրէ իր եկեղեցականներէն։ եւ մինչեւ որ օր մըն ալ անոնց ձեռքով պիտի թաղուի աղետներու փրատակներուն մէջ։ Աղթամարայ Խաչատուրը վանքի եւ ազգի գանձերով ազգին դէմ կը մաքառի սաստկապէս, եւ ազգը նորա ոճադործութեան պատիժ տալու դեռ կը դանդաղի։ Սոյն Նիկողայոս եկեղեցւոյ սրբութեան անօթները աճուրդի հանելով գինքն իբրեւ կաթողիկոս կը պատրաստէ, ազգն աւարտութիւն կը պահէ։

Մշոյ վանուց անկարգ միաբանութիւնը սուրբ կարապետի ուխտաւորաց արդիւնքը ֆիւրտերուն եւ կաշառակեր կառավարչներուն տալով, գինքն զէնքերով եւ օտարազգի պաշտպաններով կը պաշտպանէ, ազգը աչքերը գոցելով իբր չտեսնալ կը ձեւացնէ։ Սուրբ Երուսաղէմի միաբանութիւնը հազարաւոր մղոններով հեռու տեղերէն եկած աղօթականաց առջեւ ծաղր եւ ծանակ կըլլայ եւ յոյսը իւր եկամուտներու վրայ դրած՝ ազգը չը ճանաչել անգամ կը յանդգնի։ քանի՞ քանի հայկական եւ վարդապետ ալ վիճակաց մէջ, զանազան անկարգութեան մէջ կը լողան եւ կը ծփան։ Իսկ ժողովուրդը, խեղճ ժողովուրդը կը տառապի կը տաղանապի, ոչ միայն օտարներէն, այլ իր վարձկան հովիւներէն, իր արծաթով ընտրուած եկեղեցականներէն։ Աւագ, ցաւ հազար անգամ ցաւ։ ամեն ասեմ, եթէ ազգը իւր ամենայն զօրութեամբ չփութայ այս գլխաւոր անկարգութեանց առաջն առնել, ըսել է որ իւր եկեղեցին, իւր հաւատքը, իւր սրբութիւնը չի սիրեր։ Ըսել է որ ինքն արժանաւոր եկեղեցականաց կարօտութիւնը չզգար։ Ըսել է որ ինքն մոլիները եւ մոլութիւնը սիրելով, արժանաւորաց յարգ անարժաններէն չորոշելով, արժանաւորաց յետադիմութեան եւ անարժանից յետաջադիմութեան պատճառ

կը լինի։ ամեն ամեն ասեմ, եթէ անարժանից յանցանքները խոսիւ չը պատժուին, եւ արժանաւորաց աշխատութիւնը չը վարձատրուի, Ազգը իւր կորստեան գաւթը իր ձեռքով փորելով ի կորուստ եւ յապականութիւն պիտոր մասնուի։

... Խմբագիր, ցաւօք արտի կը խոստանամ ձեզի, այսպիսի ցաւալի առարկայից վրայ միշտ ձեզ լուր հաղորդելով թղթակցիւր։
Մնամ եւայն

Ճ. Վ. Յ.

Պիզ հէր նէ գտտար, պու ալեմտէ է քիլէն թօհուումուն էր ես կի՞ծ ֆիլիպէնիւ պիր կիւն մէյվէ վիլեճէկինէ, պիր սուրէթի գաւիլէտէ իսքեաթ օլմուշ օլտուղումուղտան, քէնտի մէյպտէ վէ թարիֆիլիզէ, հիչ պիր մանի, հագարթ, զրուտիլէթ վէ խուսուսմէթէ պագմաւարագ, վէ անձագ միւքեաթաթըմըղը ումում է հալի, վէ խուսուսմիլլէ տէլեղանլարըմըղտան պէքլէյէլէք տէվում իթմէքտէ իսիք իսէտէ, մէյտանէ հիւքմ իթմէքտէ օլան սուսլուղա պագտըղձա, արղուքէլ վէ իւմիտլար պուլունտուղումուղ մէյվէյնի սէմէրէսինէ, հիչ տէյիլ իսէ բէք կի՞ծ միւլէստէր օլա պիլէճէկի միւլ շեւքէ վէ գօրգուսուլլա, պագէն մահզուն օլմագտա իսիք։ հալ պու քի պու կիւնլէրտէ, միլլէթիմիլիզէն հէր սընըթը թարաֆընտան, նիտալարըմըղա գարըլըլըլ աղս իթմէքտէ օլան սէտալար, մէյքիւր շեւքէ վէ գօրգուսուլլա տէ ֆիլլէ, պիլլիւք իւմիտիմիլիզէ մուճիպ օլմանա պաշտմըլ տըր։

Սէվինիպ իթթիտար իթտիկիմիլիզէ պէրապէր, քէնտի գալէմլէրիլլէ միլլէթի միլիզէն ուեհսւմագտա օլմուղա, իլլա ուեհսւմագ պէքլէմէքտէ օլտուղումու թարաֆըմըղա իթթարա հիւմմէթ իտէն զաթլարա ալէնէն իւհալը թէշէքքիւր իթտիքտէն պաշգա, պէյլլէ միւլիթ վէ մէտհէ շանան պահալարըլլա, հէր վագրթ զաղէթամըղ շէրէֆինի մուճիպ օլմագլըղա հիւմմէթ իթմէլէրինի տախի բէճա իտէրիլ։

— Կէրէք հէմէ հըլլէրիմիլիզէն, վէ կէրէք սայիլ պագը թաշարը զաթլար թարաֆընտան, էրմէնիճէ կիւզէլ պահալարըն թիւրքէլէրինի տախի թէրքէմէ իտէրէք տէրձ իթմէտիկիմիլիզէ իչին զաթէն թէշէքքիլէր օլտուղումագտա իքէն, պու սապահ քի Մանզումէմիլիզէ պէքլէնիլմէքտէ օլան պահսըն էրմէնիճէ օլտուղում կէօրիւլէր կէօրիւլմէլ, շու թէշէքքիլին լիանէն թէքէրիւլի կէօրիւլտիւքտէն պաշգա, թահրիլէն տախի կէօրիւլմիւշ վէ շու աթիտէքի մուլթասար, ֆագաթ հագգը վէ թէէսսիլի պիր մէքթուպ տախի կէլիշ օլտուղումտան, կէլէճէք հաֆթա թիւրքէմիլի տախի տէրձ իթմէլէ գարար վէրմիլիզէ տիլ։

... Միւլլէլիք։

Իսթանպուլ, 15 հօկտ.

Պիզ պաթէն լիսանը մատերըգտըմըղ անլամատըղըմըղ իչին էսէֆ իտիպ վէ մահզուն օլմագտա, վէ անձագ պիլտիկիմիլիզէ լիսանտա եազըլմագտա օլան քիթապ վէ զսգէթալարը օգուեարագ թէսէլլի պուլմագտա վէ իսթիֆատէ իթմէքտէ իքէն, սիլ իսէ, նիչէ տէֆա գուհուրա կէլտիկի միսիլլու, պէնիմ կիպի նիչէլէրի էրմէնիճէ պահալարըն թէրքէմէսինտէն մահզում գըլմագտա, վէ պուլունլա մագսէտ ու նիլլէթիմիլիզէն, հիչ տէյիլ իսէ ճիւզիճէ պըլմագտա օլտուղումուղտան, վէ պիր գաշ կիւնտէն պէրու պէքլէմէքտէ օլտուղումուղ պիր պահսընըղըն տախի պու սապահ էրմէնիճէ օլտուղում կէօրէք բէք մահզուն օլտուղումուղտան, էկէր միւլթէրիլէրիմիլիզէն էքսէրիսին մահզունիլլէթի տէֆինի արղու իտէր իսէնիլ, պու թէքլիթիմէ մագուր պուլեուրարագ, մէյքիւր պահսըն, վէ քէզալիք սայիլ միւլթէնա պահալարըն թիւրքէմէսինի տախի տէրձէ հիւմմէթ իթմէնիլլէրէճա իտէրիլ։

ԻԼԱՆԱԹ

Ստեփան աղա Շահինօֆ եագընտա տիշարը կիտէճէկինտէն, հէրքիմ քիքէն տիսիլլէ ալը ու իթաճա վէ խուսուսաթը սայիլէճէ պիր իչի վար իսէ, ջուգաճը խանընտա 7 նիւմէրօլու օտաարնա կիտէրէք նոյեմբեր 5ինէ գաւտար պիթիլմէլէրի խասսէթէն իլան օլունուր։

Տօգթօր Պարոնիկ Մատթէոսեան հէքիմիք վէ ճէրրահլըգ վէ լավութալըգ սանաթլարըր տայիմա իճրա իթմէքտէ օլուպ, վէ Պէյ-օլունտա վագը օլան էվլէլ քի մահէլինի թէրքիլէ, Սագըղալաճը ճատտէսինտէ Գարունլըգ սօգագտա 1 նիւմէրօլու խանէյէ նագլ իթմիշ օլունուղումտան, վէ չարշէմպիհ կիւնլէրի սաաթ 5տէն 8է գաւտար ֆագըրլարա խայրընա պագմագտա պուլունտուղումտան, կէրէք քեաֆթէյի տօսթլարընըն, վէ կէրէք ումումէն էհալինին մալիւմու օլմագլըգրէ, իլանընա իպթիտար օլունմուշ տուր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԵՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆՏԷ
ԳԵՑ-ՕՂԼԱԹԱ 80ԼՐՈՒ ԵՕԼՑԱ, 30ԹՕԳՐԱՅ ԱԳՏՈՒԼԷ
ԳԻՐԱՅԵԼԷՐ ԳԱՐԵՐՈՒՅՑ ՆԻՏԵՐՈ 467.